

عنوان مقاله:

شواهد تاریخی-زبانی حضور عرب زبان های مهاجر در بخش هایی از بیابان لوت

محل انتشار:

اولین کنفرانس بین المللی گردشگری بیابان لوت؛ فرصت های محلی و بین المللی (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 1

نویسنده:

محمدامین ناصح

خلاصه مقاله:

گرچه برخی از مورخین، حضور اعراب در نواحی از خراسان را به زمان نادر شاه و کوچاندن آنها از جنوب ایران نسبت میدهند ولی عده ای نیز بر این عقیده اند که این حضور، به ویژه در مناطق جنوبی خراسان ریشه در مهاجرت های اعراب در سده های نخستین اسلامی دارد. از مناطقی که این اعراب برای سکونت قبایل مهاجر خود برگزیدند، میتوان به جنوب قاین، حومه بیرجند (عربخانه)، شمال و شمال شرقی قاین، خضری (دشت بیاض)، اطراف بزن آباد و زیرکوه اشاره کرد ولی توده جمعیتی این اعراب مهاجر در منطقه ای وسیع موسوم به عربخانه در جنوب خراسان جنوبی سکنی یافته اند. جنوب خراسان نسبت به صفحات شمالی آن، در فاصله کمتری از خلیج فارس واقع است و اعراب این ناحیه در صورت نیاز میتوانستند به راحتی با سرزمین های عربنشین آن سوی خلیج ارتباط برقرار کنند. در حال حاضر نیز این تحرک مکانی در بخش هایی از منطقه عربخانه وجود دارد. عرب خانه نام منطقه ای از توابع شهرستان نهبندان است؛ مشتمل بر بیش از یکصد پارچه آبادی و حدود 2118 کیلومتر مربع وسعت. ساکنان آن-که قریب به ده هزار نفر بوده و عمدتاً شیعه مذهب میباشند- به گونه ای از زبان عربی صحبت میکنند که در اثر مجاورت با زبان فارسی در طی سالیان متمادی در حوزه های مختلف زبانی تحت تاثیر این زبان واقع شده و به حد فاصلی میان فارسی و عربی تبدیل شده است. میزان این تاثیر تا جایی است که اینک بخش زیادی از مردم روستاهای این منطقه کاملاً به فارسی صحبت میکنند. حاکی است حتی در مناطقی که هنوز عربی در آن تکلم میشود نیز آثار هجمه فارسی به روشنی نمایان است: به عنوان مثال، نمود فراوان واجهای /S/ / / / / / و تغییر در تلفظ صامتهایی چون ص، ض، ط، ظ. همچنین شباهتهای دستوری آن با فارسی از لحاظ ترتیب اجزای کلام، تغییر در ساخت مجهول، حضور فعل مرکب، حذف شکل تثنیه، حضور فعل در پایان جمله و ... از جلوه های بارز این تاثیر میباشد که بررسی دقیق تر آنها در قالب یک پژوهش مستقل میسر است. پژوهش حاضر بر آن است تا جنبه های تاریخی مهاجرت اقوام عرب به خراسان جنوبی را مورد تحلیل بیشتر قرار دهد تا از این رهگذر، بتوان به پیشینه اعراب این ناحیه پی برد. شواهد زبانی و تاریخی گویای این حقیقت است که عمده اعراب ساکن در منطقه عربخانه که هنوز به گونه های از عربی آمیخته با فارسی صحبت میکنند، از اعراب مهاجر دوره نادری هستند.

کلمات کلیدی:

اعراب مهاجر، خراسان جنوبی، دوره نادری

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/897877>

